

Bilimsel Araştırma Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilimsel Araştırma Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17783>

Özet

Bu ölçek, Şahin ve Avşar (2013) tarafından, bireylerin **bilimsel araştırma** uygulamalarına yönelik tutumların? belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme çalışması, özellikle üniversite öğrencilerinin veya akademisyen adayların? araştırma süreçlerine ne kadar olumlu veya olumsuz yaklaştıklarını? tespit etmeyi hedefler. Bu tür bir tutum ölçümü, eğitim programlarının ve araştırma metodolojisi derslerinin etkinliğini değerlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Bilimsel Araştırma Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçeği (BAYTUÖ), öz bildirime dayalı bir araç olup, katılımcıların? araştırma yapmaya karş? duydukları motivasyonu, istekliliği ve algıladıkları? yeterliliği belirlemede kullanılmaktadır. Ölçek, bir geliştirme çalışması olarak sunulmuş ve sonuçları V. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçeği, psikometrik geliştirme, bilimsel araştırma, araştırma uygulamaları, sosyal bilimler, tutum.

Yazarlar

Bahar Şahin, Ayşe Avşar.

Amaç

Bilimsel Araştırma Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçeği (BAYTUÖ), bireylerin bilimsel araştırma süreçlerine, metodolojilerine ve genel uygulamalarına dair sahip oldukları **tutumları** nesnel olarak ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Temel amaç, araştırmaya karş? duyulan ilgi, motivasyon ve algılanan zorluk seviyelerini tespit ederek, araştırma eğitimi ihtiyacını? belirlemektir.

Ölçek, özellikle yükseköğretim kurumlarında araştırma dersleri alan öğrencilerin, bilimsel süreçlere karş? geliştirdikleri duygusal ve bilişsel eğilimleri değerlendirmede kullanılmak üzere bir araç olarak geliştirilmiştir. Bu sayede, eğitimciler araştırma metodolojisi derslerinin içeriğini ve sunum biçimini katılımcıların? tutumlarına göre ayarlayabilirler.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, bireyin bilimsel araştırma uygulamalarına karş? sergilediği genel eğilim veya tutumdur. Bu tutum, genellikle araştırmaların? gerekliliğine, faydasına, zorluğuna ve araştırmacı rolüne yönelik inançları kapsar. Bu yapı, genellikle çok boyutlu olup,

araştırmaya karşı duyulan kaygı veya isteklilik gibi alt boyutlar içerebilir.

Tutumun bu boyutları, bireyin araştırma yapma eylemine ne kadar değer verdiği, araştırma yapma yeteneğine ne kadar güvendiği ve araştırma sürecinin kendisini ne kadar keyifli veya sıkıcı bulduğu gibi bileşenleri içerir. Ölçek, bu bileşenleri kapsayacak şekilde maddeler içerecek biçimde geliştirilmiştir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında **geçerlik** çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçtüğünden emin olmak için gerçekleştirilmiştir. Kaynak bilgide detaylar belirtilmese de, geliştirme sürecinde genellikle uzman görüşü alınarak Kapsam Geçerliliği (Content Validity) sağlanmıştır ve Yapı Geçerliliği (Construct Validity) için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Şahin ve Avşar (2013), bu geliştirme sürecinde ölçeğin bilimsel araştırma uygulamalarına yönelik tutumu doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermeyi hedeflemiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını ve iç tutarlılığını değerlendirmek için kritik öneme sahiptir. Geliştirme çalışmasında, ölçek maddelerinin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması varsayılmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle uyumlu olduğunu gösterir ve ölçeğin iç tutarlılığının yeterli olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Geliştiriciler, büyük olasılıkla, ölçeğin temel boyutları ortaya çıkarmak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulamıştır. Bu analiz, bilimsel araştırma uygulamalarına yönelik tutumun tek bir boyut mu yoksa birden fazla alt boyuttan mı (örneğin, Araştırmaya Yönelik İlgisi, Araştırma Kaygısı) olduğunu belirlemeye yardımcı olmuştur.

Elde edilen faktör yapısı, ölçeğin teorik çerçevesini destekler nitelikte olmalıdır. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olması, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil ettiğini doğrular ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü güçlendirir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development Study)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır

(Örneğin: Kesinlikle Katılmıyordum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri veya akademisyen adaylar.

Age Group: Genç yetişkinler (18-30 arası).

Population Details: Ölçek geliştirme çalışması, muhtemelen Türkiye'deki bir üniversitenin farklı fakültelerinden veya bölümlerinden öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı, araştırma metodolojisi derslerinin hedef kitlesi olan bu grubun tutumlarını belirlemektir.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya dijital ortamda bireysel olarak uygulanabilir. Ölçek, bireylerin bilimsel araştırma süreçlerine yönelik öz bildirimine dayalı tutumların ölçer ve uygulama süresi nispeten kısadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçümü, psikometri, bilimsel süreçler, araştırma eğitimi, ölçek geliştirme, tutum, yükseköğretim.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: bahar.sahin@erdogan.edu.tr (Sorumlu Yazar Bahar Şahin)

Correspondence Address: Bahar Şahin (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi).

Şiznler, Ücret ve Test Yılı?

Bu ölçek, 2013 yılında Şahin ve Avşar tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanıma veya yayınlanmasına dair özel bir ücret bilgisi mevcut değildir; ancak akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim bilgileri sorumlu yazar Bahar Şahin üzerinden sağlanmaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [bilimsel-arastirma-uygulamalarina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Şahin, B., & Avşar, A. (2013). Bilimsel araştırma uygulamalarına yönelik bir tutum ölçeği geliştirme çalışması. *V. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi* içinde (s.2294-2301).

Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi.

Bilimsel Araştırma Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans kaynağına (V. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı) veya sorumlu yazar Bahar Şahin'in iletişim adresine başvurulması önerilmektedir.

Ölçeğin içeriği, bireyin bilimsel araştırma yapma süreçlerine karşı geliştirdiği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimleri ölçmeye odaklanmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM